

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

10 SORUDA İÇ KONTROL

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
**STRATEJİ
GELİŞTİRME**
BAŞKANLIĞI

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
**STRATEJİ
GELİŞTİRME**
BAŞKANLIĞI

İÇ KONTROL NEDİR?

İç kontrol, idarenin yönetici ve personeli tarafından hayata geçirilen, idarenin belirlenmiş amaç ve hedeflerine ulaşmasında ve misyonunu gerçekleştirmesinde makul güvence sağlamak üzere tasarlanmış ve idarenin genelini etkileyen bir süreçtir.

İÇ KONTROL NE İŞE YARAR?

- İdarenin amaç ve hedeflerine ulaşmasını sağlar,
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlar,
- İş ve işlemlerde mevzuata uygunluğu sağlar,
- Standartlaştırılmış süreçler ve iş akış şemaları ile faaliyetlerin etkinliğini ve verimliliğini sağlar,
- Mali karar ve işlemlerde hata ve usulsüzlüklerin önüne geçilmesini sağlar,
- Kurumun amaç ve hedeflerine ulaşmasında ortaya çıkabilecek risklerin bertaraf edilmesine veya ortaya çıkacak fırsatları değerlendirme yardımcı olur,
- Kontrol faaliyetleri aracılığıyla varlıkların korunmasını sağlar.

İÇ KONTROLÜN AMACI NEDİR?

İç kontrolün amaçları:

- Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- Her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını,

sağlamaktır.

İÇ KONTROLÜN YASAL DAYANAKLARI NELERDİR?

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu
- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrolle İlişkin Usul ve Esaslar
- Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği
- Kamu İç Kontrol Rehberi
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi

İÇ KONTROL BİLEŞENLERİ VE STANDARTLARI NELERDİR?

Kontrol Ortamı

- Etik değerler ve dürüstlük
- Misyon, organizasyon yapısı ve görevler
- Personelin yeterliliği ve performansı
- Yetki devri

Risk Değerlendirme

- Planlama ve programlama
- Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi

Kontrol Faaliyetleri

- Kontrol stratejileri ve yöntemleri
- Prosedürlerin belirlenmesi ve belgelendirilmesi
- Görevler ayrılığı
- Hiyerarşik kontroller
- Faaliyetlerin sürekliliği
- Bilgi sistemleri kontrolleri

Bilgi ve İletişim

- Bilgi ve iletişim
- Raporlama
- Kayıt ve dosyalama sistemi
- Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesi

İzleme

- İç kontrolün değerlendirilmesi
- İç denetim

COSO Küpü

İÇ KONTROLÜN TEMEL İLKELERİ NELERDİR?

İç kontrolün temel ilkeleri şunlardır:

- İç kontrol faaliyetleri idarenin yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülür.
- İç kontrol faaliyet ve düzenlemelerinde öncelikle riskli alanlar dikkate alınır.
- İç kontrole ilişkin sorumluluk, işlem sürecinde yer alan bütün görevlileri kapsar.
- İç kontrol mali ve mali olmayan tüm işlemleri kapsar.
- İç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilir ve alınması gereken önlemler belirlenir.
- İç kontrol düzenleme ve uygulamalarında mevzuata uygunluk, saydamlık, hesap verebilirlik ve ekonomiklik, etkinlik, etkililik gibi iyi mali yönetim ilkeleri esas alınır.

İÇ KONTROL NELERİ KAPSAR?

İç kontrol, idarenin bütün faaliyetlerini (mali – mali olmayan) kapsar.

İç kontrol, en alt kademede çalışandan en üst yöneticiye kadar tüm kurum personelinin içinde yer aldığı, sadece belli bir periyoda ilişkin bir politika ya da uygulama değil, kurumun her kademesinde süreklilik gösteren bir faaliyet ve devam eden bir süreçtir.

İç Kontrol Sistemi; etik değerleri, kurumsal organizasyon yapısını, personel performansını, planlama ve programlama faaliyetleri ile kurumsal amaç ve hedeflerin belirlenmesini, bu amaçlara yönelik olası risklerin tespiti ile bunlara karşı kontroller geliştirilmesini, raporlama sistemini, kurum içi ve dışı iletişim düzeyini içerisinde barındırır.

İÇ KONTROL SİSTEMİ NASIL KURULUR VE İÇ KONTROLDE SORUMLULAR KİMLERDİR?

İdarede iç kontrol sistemi, üst yöneticinin liderliğinde ve gözetiminde, Strateji Geliştirme Başkanlığının koordinasyonunda, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun görüş ve değerlendirmeleri doğrultusunda harcama birimlerinin aktif katılımı ile uygulanır.

Üst Yönetici; İdarede yeterli ve etkili bir iç kontrol sisteminin kurulmasını sağlamak, işleyiş izlemek ve gerekli tedbirleri alarak geliştirmek üst yöneticinin sorumluluğundadır. İç kontrol sisteminin sahibi üst yöneticidir. Üst yönetici, iç kontrol sisteminin düzgün biçimde işleyişinin sağlanmasından sorumludur.

Birim Yöneticileri (Harcama Yetkilileri); Birimlerinde etkili bir iç kontrol sistemi oluşturmak, uygulanmasını sağlamak ve izlemek, zayıf yönleri geliştirmekle sorumludur.

Strateji Geliştirme Birimi; İç kontrol sisteminin harcama birimlerinde oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarında koordinasyonu sağlamak, eğitim ve rehberlik hizmeti sağlamaktan sorumludur.

Personel; İç kontrol tüm personelin görevinin bir parçasıdır. İdarede çalışan herkes iç kontrol sisteminin hayata geçirilmesinde rol oynar. İç kontrol yalnızca bir birimdeki personelin yürüteceği bir görev değildir. Kurumda çalışan herkesin yürüttüğü faaliyetlerin içine yerleşmiş bir süreçtir. Bu nedenle ilave bir iş ya da görev olarak düşünülmemelidir.

İç Denetim Birimi; İç kontrol sisteminin tasarımı ve işleyişini sürekli olarak incelemek, güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesini sağlamak ve geliştirilmesi için değerlendirme ve tavsiyeler sunmak suretiyle iç kontrol sisteminin geliştirilmesine katkıda bulunur.

Sayıştay; Kamu idarelerinde iç kontrol sistemlerinin işleyişini değerlendirir. Dış denetim organı olarak yapacağı denetimlerde kamu idaresinin iç kontrol sisteminin düzgün biçimde işleyip işlemediğini değerlendirir.

İÇ KONTROL SİSTEMİ NASIL YÜRÜTÜLÜR?

İç kontrol sistemi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı aracılığıyla yürütülür. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında iç kontrol sistemini Kamu İç Kontrol Standartlarına uygun hale getirmek amacıyla eylemler öngörülür ve öngörülen eylemler sorumlu birimler tarafından belirlenen zamanda gerçekleştirilir.

İÇ KONTROL SİSTEMİ NASIL İZLENİR?

İç kontrol sistemi, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı doğrultusunda İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından yılda iki kez (Haziran – Aralık) izlenir; yılda bir kez de (Aralık) İç Kontrol Sistemi Soru Formu dikkate alınarak değerlendirmeye tabi tutulur ve üst yöneticiye raporlanır.